

Atelier 1

17 05 2018

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen

Flandria Rhei
VEDETTE

Flanders
State of
the Art

Opmaak masterplan & Methodiek omgevingskwaliteit
Masterplan & Méthodologie Qualité de l'environnement

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Inhoud Vedette / Contenu Vedette

Masterplan & charter
Masterplan et charte

Grensoverschrijdende visie
Vision transfrontalière

VLM & AGUR

Vertaald in Masterplan
Traduit dans le masterplan

Verankerd in een charter
Ancrée dans une charte

Ecosysteem, landschap & biodiversiteit / Ecosystème, Paysage & biodiversité

Optimaliseren Natuurkernen
Optimisation des "coeurs de nature"

Goede beheerpraktijken
Bonnes pratiques de gestion

Onthaal & Beleving
Accueil & vivre

Bewustmaking doelgroepen
Sensibilisation groupes-cibles

Betrekken doelgroepen
Impliquer les groupes-cibles

Verbeteren onthaalsites
Amélioration des sites d'accueil

Projectgebied

Aire d'action du projet

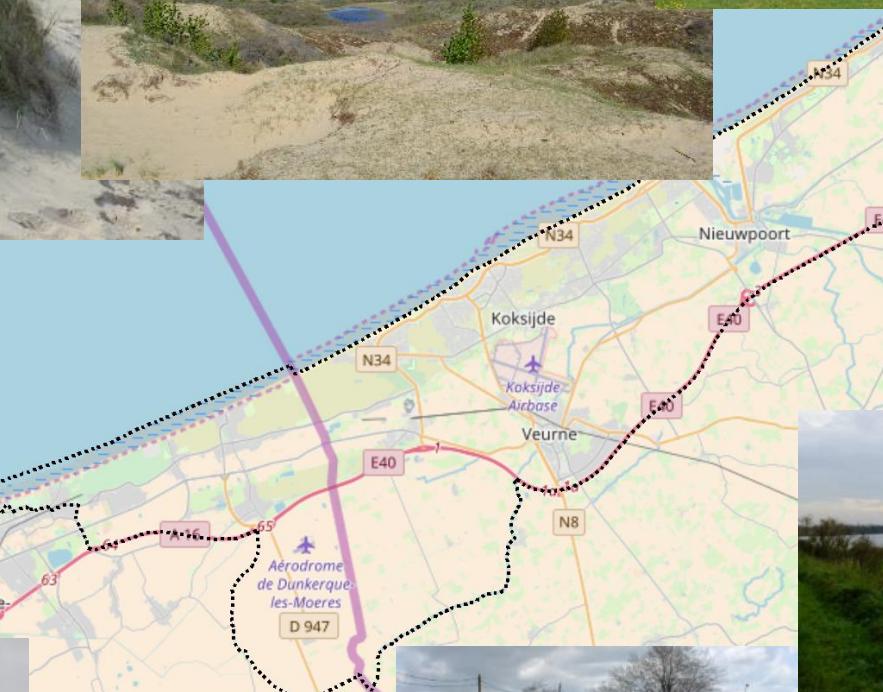

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

bagur

Interreg
France-Wallonne-Vlaanderen
UNION EUROPÉENNE
EUROPEAN UNION
Flandria Rhei
VEDETTE

Impressie / Impressions

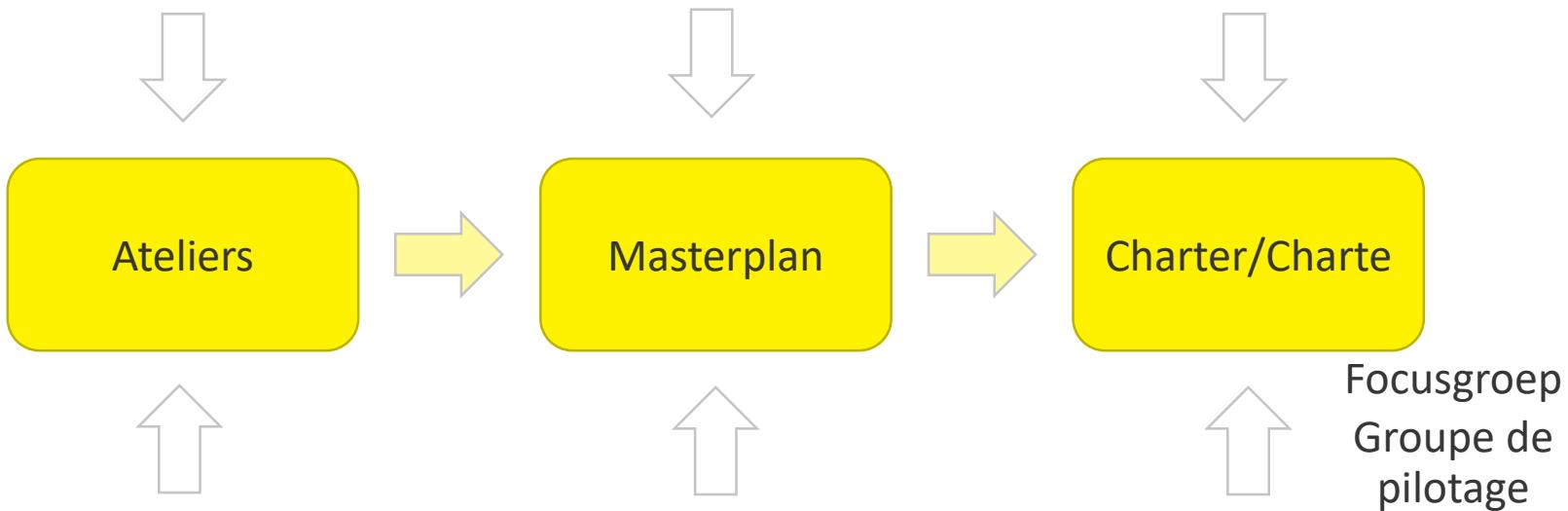
Grensoverschrijdende visie

Vision transfrontalière

Focus op 3 thema's / Accent sur 3 thèmes

Biodiversiteit & natuur, Landschap & identiteit, Onthaal & beleven

Biodiversité & nature, Paysage et identité, Accueil et expérience

Samen met (institutionele) stakeholders
Ensemble avec les parties prenantes (institutionnelles)

Doelstellingen masterplan

Les objectifs du masterplan

1. Grensoverschrijdende en op elkaar afgestemde versterking van de aanwezige, karakteristieke **landschappen en natuurwaarden**.
1. *Renforcement transfrontalier et concerté des **paysages typiques et des valeurs naturelles** existantes.*

Doelstellingen masterplan

Les objectifs du masterplan

2. Het verder uitbouwen van een grensoverschrijdend **recreatieve ontsluiting** en dit in afstemming met de aanwezige natuur- en landschapswaarden.
2. *Elargissement de l'accès récréatif transfrontalier, en tenant compte des valeurs naturelles et paysagères existantes.*

Doelstellingen masterplan

Les objectifs du masterplan

3. Het verder uitbouwen van de **grensoverschrijdende samenwerking** rond planning, inrichting en beheer van landschap, natuur, recreatieve infrastructuur en onthaal.

3. *Elargissement de la **collaboration transfrontalière** au niveau de la planification, de l'aménagement et de la gestion des paysages, de la nature, de l'infrastructure récréative et d'accueil.*

Doelstellingen masterplan

Les objectifs du masterplan

- ▶ 3e doelstelling: onderzoek opportuniteten **grensoverschrijdend “landschapspark”**
  - Focus op het uitdragen van de gewenste kwaliteiten (natuur, landschap, recreatie) en op samenwerking.
  - Het is **niet** de bedoeling om hier een **juridisch statuut** met doorwerkende kracht van te maken.
- ▶ *3ème but poursuivi : étude de la possibilité de création d'un “parc paysager” transfrontalier.*
  - *Cible sur la mise en avant des qualités souhaitées (nature, paysage, récréation) et sur une collaboration transfrontalière.*
  - *La création d'un statut juridique à long terme n'est ici cependant pas poursuivie.*

Inhoudsopgave masterplan

Table des matières masterplan

Introductie en analyse

- ▶ Een heldere omschrijving van de vraag / aanleiding
- ▶ Een beknopte analyse van het juridisch en beleidsmatig kader
- ▶ Een beknopte analyse van de bestaande ruimtelijke kwaliteiten
- ▶ Een overzicht van relevante lopende en geplande initiatieven en projecten

Introduction et analyse

- ▶ *Une description claire de la question posée / raison d'action*
- ▶ *Une analyse succincte du cadre juridique et décisionnel (politique)*
- ▶ *Une analyse succincte des qualités actuelles des espaces*
- ▶ *Un résumé des initiatives et projets en cours et prévus*

Inhoudsopgave masterplan

Table des matières masterplan

Visie en realisatie

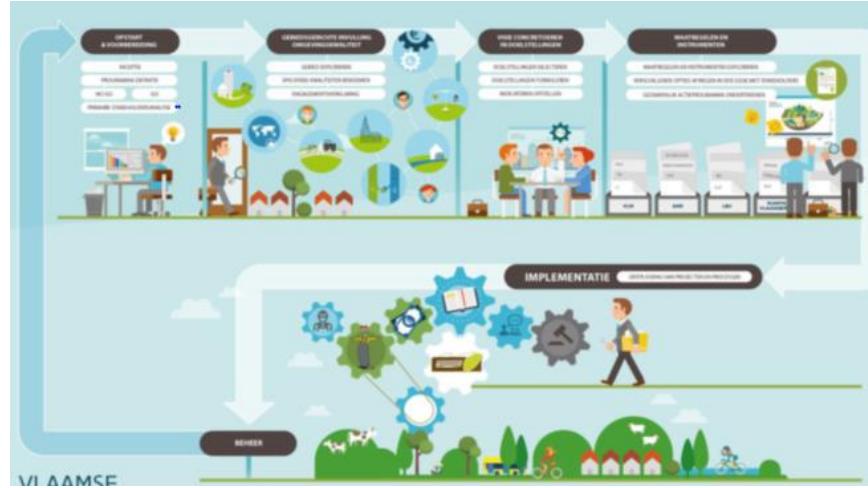
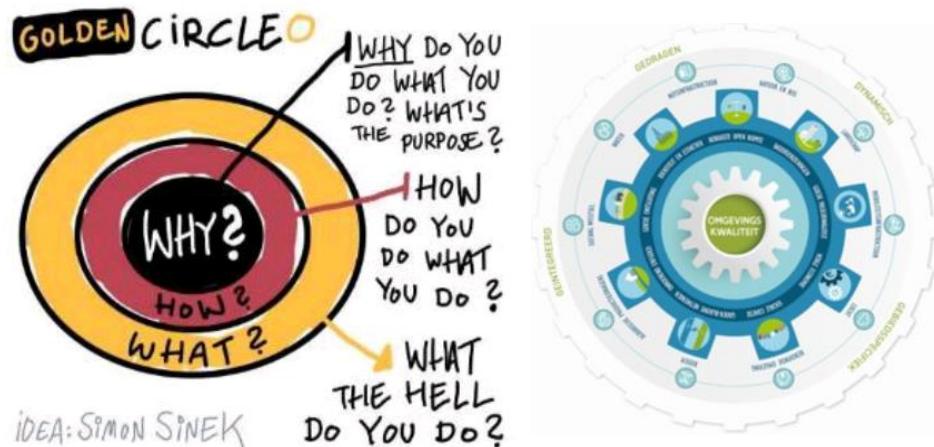
- ▶ Een globale visie op de gewenste landschaps-, natuur- en recreatieve structuur
- ▶ Een **overzicht van gewenste acties en projecten** om deze visie te realiseren, inclusief prioritering (korte, middellange en lange termijn) en indicatief financierings- en uitvoeringsprogramma

Vision et réalisation

- ▶ *Une vision globale de la trame paysagère, naturelle et récréative souhaitée*
- ▶ *Un résumé des actions et projets souhaités/nécessaires pour la réalisation de cette vision, ainsi qu'une priorisation (court, moyen et long terme) et un programme indicatif de financement et de mise en œuvre*

Methodiek omgevingskwaliteit

Méthodologie Qualité de l'environnement

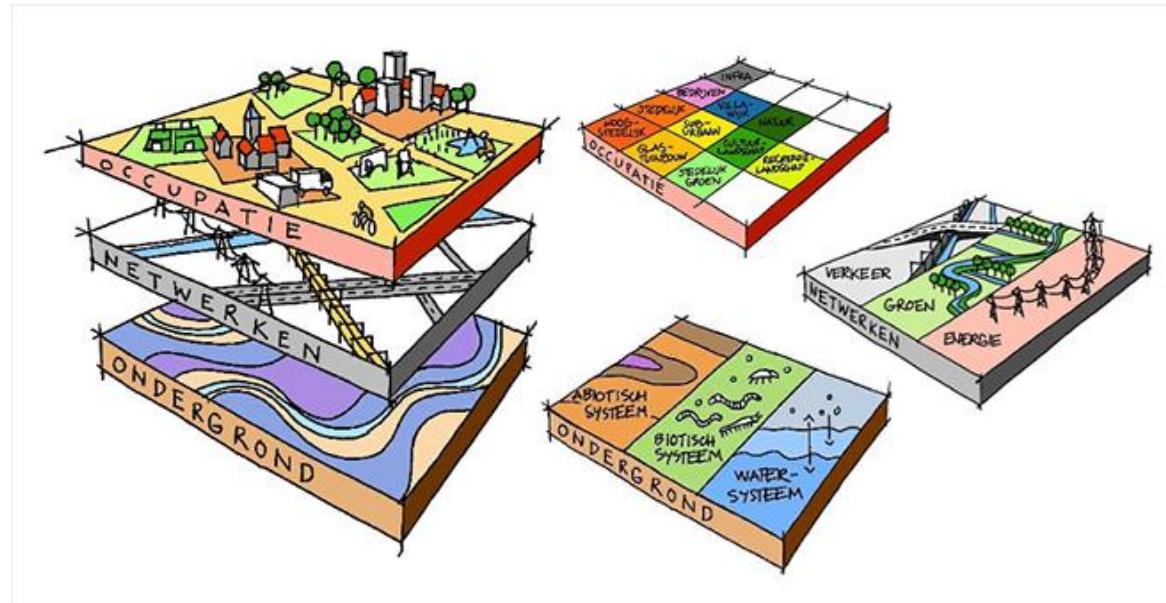

De **methodiek Omgevingskwaliteit** is ontwikkeld als leidraad voor de VLM om gebiedsgericht te werken aan de verbetering van de omgevingskwaliteit op het platteland en het randstedelijk gebied.

La méthodologie “Qualité de l'environnement” est développée en tant que fil conducteur de la VLM dans ses actions d'amélioration de la qualité environnementale qu'elle mène au niveau des territoires situés dans des régions rurales et péri-urbaines.

Omgevingskwaliteit

Qualité de l'environnement

Omvat het geheel van kwaliteit van bodem, water, lucht, landschap en hierin aanwezige functies

Elle est constituée d'un ensemble formé par la qualité du sol, de l'eau, du paysage et des fonctions que ceux-ci remplissent

Omgevingskwaliteit

Qualité de l'environnement

Is de waardering die mensen op een bepaald moment geven aan een bepaald gebied. Omgevingskwaliteit wordt bepaald door een complex samenspel van objectieve en meer subjectieve aspecten

C'est l'évaluation à un moment donné d'un territoire donné. La qualité de l'environnement se détermine par des éléments objectifs mais aussi subjectifs

Waardering omvat zeer veel aspecten ...

L'évaluation comprend de nombreux aspects ...

Standpunt *Point de vue*

Natuurliefhebber
Ami de la nature

Mountainbiker
Vététiste

Pendelaar
Promeneur

Omgevingskwaliteit / Qualité de l'environnement

Context

Contexte

Natuurgebied
Zone naturelle

Agrarisch gebied
Zone agricole

Omgevingskwaliteit / Qualité de l'environnement

Kennis & betrokkenheid

Connaissance & engagement

Een ordinaire heuvel
Une colline ordinaire

De motte van Wange
La motte de Wange

Omgevingskwaliteit / *Qualité de l'environnement*

Tijd (veranderende normen)

Le temps (attentes modifiées)

Omgevingskwaliteit jaren '70 / Qualité de l'environnement années 70

Omgevingskwaliteit / Qualité de l'environnement

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

 bagur

The logo for Bagur consists of a stylized blue graphic element followed by the word "bagur" in a lowercase, sans-serif font.

Interreg
France-Wallonne-Vlaanderen
UNION EUROPÉENNE
UNION EUROPEENNE
Flandria Rhei
VEDETTE

9 kernkwaliteiten als kader

9 qualités clés comme un cadre

1. Er zijn goed functionerende
groen-blauwe netwerken

2. Er overheerst een goede
milieukwaliteit

3. De omgeving draagt bij tot
een vitale economie

4. **Basisvoorzieningen** zijn
nabij en bereikbaar

5. De **ontsluiting** van de
omgeving is conform
draagkracht en noden

1. Il y a une **trame verte et bleue**
fonctionnelle

2. Une bonne **qualité
environnementale** (le sol, l'air,
l'eau, le son, la lumière) domine

3. Le territoire contribue a une
économique viable

4. **Les services et équipements**
sont proches et accessibles

5. **L'accessibilité** du territoire est
adaptée aux **capacités** et aux
besoins

9 kernkwaliteiten als kader

9 qualités clés comme un cadre

6. Onroerend erfgoed

fungeert als basis voor identiteit en nieuwe ontwikkelingen

6. **Le patrimoine bâti contribue à l'identité du territoire et participe à son développement**

7. De omgeving heeft een duidelijke identiteit

7. **Le territoire a sa propre identité**

8. De omgeving bevordert sociale cohesie

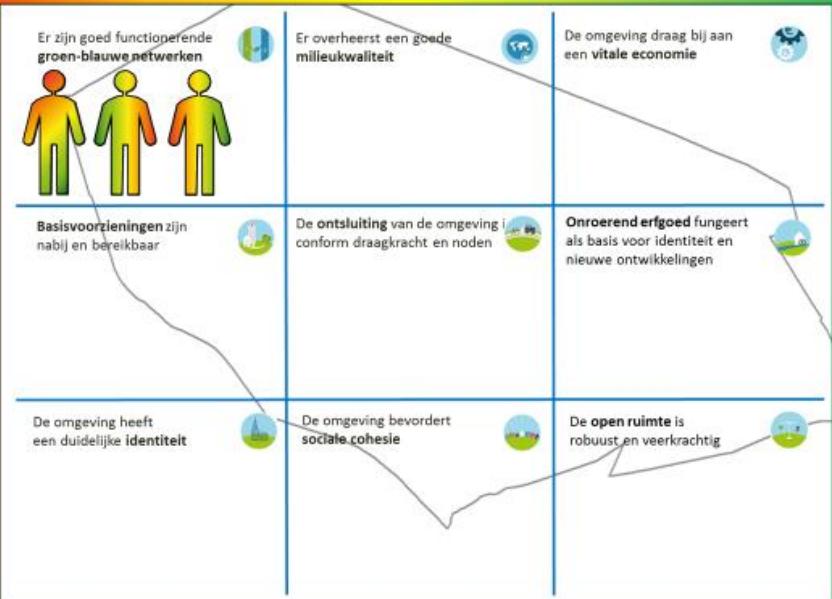

8. **Le territoire favorise la cohésion sociale**

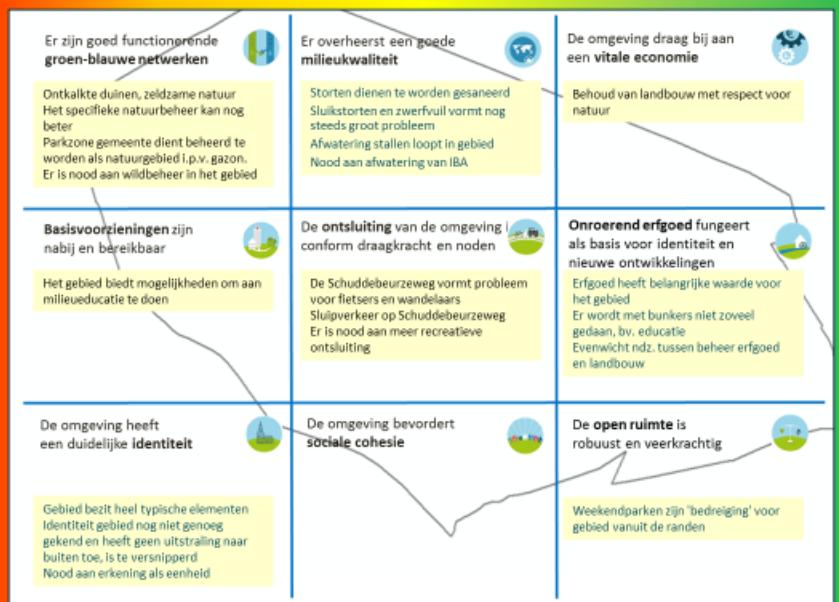
9. De open ruimte is robuust en veerkrachtig

9. **L'espace non construit est solide et résiliente**

Gemeenschappelijk kader

Gemeenschappelijk kader

Er zijn goed functionerende groenblauwe netwerken

La trame verte et bleu est fonctionnelle

- ▶ Voldoende ruimte voor planten, dieren en water
- ▶ Voorzien in de menselijke behoefte aan groen
- ▶ Leveren van verschillende ecosysteemdiensten
  - Bv.: zuiver water, waterberging, bestuiving van gewassen, recreatieve mogelijkheden

- ▶ suffisamment d'espace pour les plantes, les animaux et l'eau
- ▶ Répondre au besoin humain d'un environnement vert
- ▶ fournir divers services écosystémiques par ex. eau propre, espace pour l'eau, pollinisation, possibilités récréatives

Er overheerst een goede milieukwaliteit

Une bonne qualité environnementale domine

- ▶ Lucht-, water- en bodemkwaliteit
- ▶ Maar ook stilte en duisternis
- ▶ Belangrijk voor natuur en landbouw
- ▶ Belangrijk voor onze gezondheid

- ▶ *Qualité de l'air, de l'eau et du sol*
- ▶ *Mais aussi silence et obscurité*
- ▶ *Important pour la nature et l'agriculture*
- ▶ *Important pour la santé humaine*

De omgeving draagt bij aan een vitale economie *Le territoire contribue à une économique viable*

- ▶ Natuur- en landsbeleving
  - ▶ Vermarkting van streekidentiteit
  - ▶ Bijdrage natuur- en landschapsbeheer aan lokale economie
  - ▶ Aantrekkelijke en goed bereikbare werkomgeving
  - ▶ Goede externe productieomstandigheden landbouw
-
- ▶ *Expérience et appréciation de la nature et du territoire*
  - ▶ *Mise en avant de l'identité du territoire*
  - ▶ *Contribution à l'économie locale par la gestion du territoire (nature et paysage)*
  - ▶ *Lieu de travail agréable et facilement accessible*
  - ▶ *Bonnes conditions externes pour la production agricole*

- ▶ Onderwijs, gezondheidszorg, voedsel, ontspanning, publieke ruimte, ...
  - ▶ In functie van omgeving, bevolkingsdichtheid en kritische massa
  - ▶ Rekening houden met alle doelgroepen
  - ▶ Stimuleren verplaatsing te voet, per fiets of met het openbaar vervoer
-
- ▶ *Éducation, soins de santé, alimentation, loisirs, espaces publiques, ...*
  - ▶ *En fonction du territoire, de la densité de la population et de la quantité critique*
  - ▶ *Tenir compte de toute la population concernée*
  - ▶ *Stimuler les déplacements à pieds, à bicyclette et par transports publics*

De ontsluiting van de omgeving is conform draagkracht en noden

L'accessibilité du territoire est adaptée aux capacités et aux besoins

- ▶ Verschillende gebruikers kunnen zich goed en veilig verplaatsen
  - ▶ Sluipverkeer wordt geweerd
  - ▶ Ontsleuteling te voet en per fiets wordt gestimuleerd
  - ▶ De publieke ruimte is toegankelijk voor alle bevolkingsgroepen
  - ▶ Rekening houden met draagkracht van mens, plant en dier
-
- ▶ *Les différents types d'utilisateurs peuvent se déplacer facilement et en sécurité*
  - ▶ *La circulation détournée est repoussée*
  - ▶ *Le désenclavement à pied ou en bicyclette sont stimulés*
  - ▶ *L'espace public est accessible pour toute la population*
  - ▶ *En tenant compte de la tolérance / limites que peuvent supporter la population, les plantes et les animaux*

Kernkwaliteit 6 / Qualité clef 6

Onroerend erfgoed fungeert als basis voor identiteit en ontwikkelingen *Le patrimoine bâti contribue à l'identité du territoire et participe à son développement*

- ▶ Het geheel van bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed
- ▶ Zowel beschermd als niet-beschermd
- ▶ In kaart brengen en waarderen
- ▶ Verschillende strategieën
  - Behouden en/of herstellen
  - Als basis voor nieuwe ontwikkelingen
  - Toevoegen nieuwe laag met respect voor oudere lagen

- ▶ *L'ensemble du patrimoine paysager, bâti et archéologique*
- ▶ *Aussi bien protégé que non-protégé*
- ▶ *Référencer et apprécier /apprendre à connaître*
- ▶ *Differentes stratégies*
  - *Maintenir et/ou restaurer*
  - *En tant que point de départ pour de nouveaux développements*
  - *Rajouter un nouveau niveau dans le respect des anciennes réalisations*

De omgeving heeft een duidelijke identiteit

Le territoire a sa propre identité

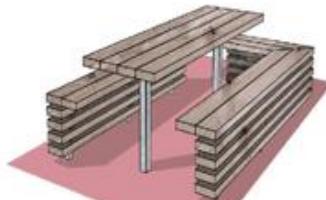
- ▶ De vormgeving van de bebouwde en onbebouwde ruimte draagt bij tot herkenbaarheid, de leesbaarheid en visuele aantrekkelijkheid
  - Onderscheidend t.o.v. andere gebieden
  - Samenhang tussen componenten
  - Men kan zich ruimtelijk en historisch oriënteren
  - Gewaardeerd om zijn esthetiek

- ▶ *La nature même et l'aspect des espaces bâtis et non-construits contribuent à la reconnaissance, la compréhension et l'attractivité visuelle*
  - *Ce qui le différencie par rapport aux autres territoires*
  - *L'unité des différentes composantes*
  - *À l'aide de laquelle on peut s'orienter dans l'espace et le temps*
  - *Avec une valeur esthétique reconnue*

Gelaagdheid in design

De huisstijl wordt gekenmerkt door de gelaagdheid die erin weer te vinden is. Deze staat symbool voor de verschillende troeven die er in het gebied de Merode te vinden zijn.

Verschillende elementen werden ont-

De omgeving bevordert sociale cohesie

- ▶ Mate van samenhang en verbondenheid binnen de samenleving
  - ▶ Inrichting van de (publieke) ruimte kan cohesie stimuleren
    - Ruimte voor ontmoeting
    - Delen van voorzieningen, multifunctionaliteit
    - Samen beheren
  - ▶ Participatie m.b.t. planvorming en inrichting
-
- ▶ *Degré de cohésion et de solidarité de la population*
  - ▶ *L'aménagement de l'espace (publique) peut stimuler la cohésion*
    - *Espaces de rencontre*
    - *Partage des infrastructures, multifonctionnalité*
    - *Gestion commune et participative*
  - ▶ *Participation dans la planification et dans l'aménagement*

De open ruimte is robuust en veerkrachtig

L'espace non construit est solide et résilient

- ▶ Voldoende ruimte voor landbouw, bos, natuur, zachte vormen van recreatie, ...
- ▶ Bodem- en watersysteem sturend
- ▶ Ruimte voor natuurlijke processen
- ▶ Kan zich aanpassen aan veranderende omstandigheden en behoeften
- ▶ Heeft waarde en betekenis
- ▶ Weerstand tegen verstedelijking
- ▶ Inzetten op behoud en ontharding

- ▶ Suffisamment d'espace pour l'agriculture, les bois, la nature, la récréation douce
- ▶ Qui influe sur/pilote les systèmes "eau" et "sol"
- ▶ Qui est un lieu pour les processus naturels
- ▶ Qui est adaptable aux conditions et besoins changeants
- ▶ Qui possède une valeur et du sens
- ▶ Qui est opposé à l'urbanisation
- ▶ Une mobilisation sur la conservation et sur la diminution des surfaces imperméabilisées

Aanpak masterplan / Approche masterplan

2018

2019

2020

2021

Analyse

Atelier 1
Introductie
Introduction

Atelier 2
Natuur
Nature

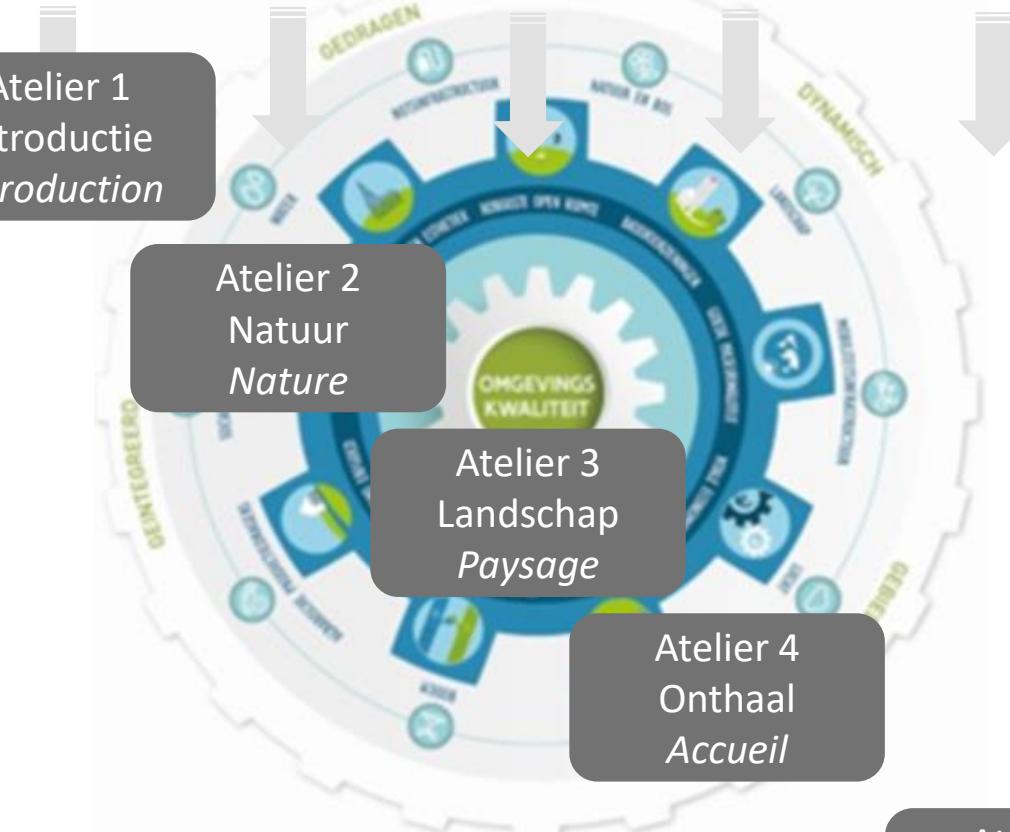
Atelier 3
Landschap
Paysage

Atelier 4
Onthaal
Accueil

Atelier 5
Voorontwerp
Premier projet

Visie en realisatie / *Vision et réalisation*

Atelier 6
Ontwerp Mp
Projet définitif

Atelier 1

17 05 2018

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen

Flandria Rhei
VEDETTE

Oefening: Prioriteiten masterplan (eerste indruk)
Exercice: Priorités du masterplan (premières impressions)

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

bagur

Conservatoire
du littoral

pte point info
biodiversité

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Nord
le Département

Dunkerque
Grand Littoral
COMMUNAUTE URBNAINE

west-vlaanderen
de gedreven provincie

Oefening: prioriteiten Masterplan

Exercice: Priorités du masterplan

- ▶ Eerst zicht op te versterken of te ontwikkelen kwaliteiten in het projectgebied
- ▶ **Wat is belangrijk voor het gebied?**
  - Doelstellingen Masterplan als kader!
  - Meerwaarde t.o.v. lopende plannen en projecten
  - Vanuit het perspectief van de 9 kernkwaliteiten
- ▶ *Premières idées sur les qualités à renforcer ou à développer sur l'aire d'action du projet*
- ▶ **Qu'est-ce qui est important pour le territoire considéré ?**
  - *Dans le cadre des objectifs du Masterplan!*
  - *Valeur ajoutée aux plans et projets actuels*
  - *En partant des 9 qualités-clefs*

Werkwijze / Méthode de travail (1)

- ▶ 3 Franse & 3 Vlaamse groepen
  - Zie kleur op uw badge
- ▶ Individueel (5 min)
  - benoemen van de 2 belangrijkste te versterken of te ontwikkelen specifieke kwaliteiten
  - Plakken sticker bijbehorende kernkwaliteit

- ▶ 3 groupes français et 3 groupes flamands
  - Voir la couleur des badges
- ▶ Individuellement (5 min)
  - Désignation des 2 qualités à renforcer ou à développer
  - Accrochage de l'affichette auprès de la qualité-clef concernée

Flandria Rhei
VEDETTE

17 mai 2018 / donderdag 17 mei 2018

Atelier n°1: Lancement du module de travail n°3
Start van de ateliers voor de opmaak van een grensoverschrijdend masterplan

Fort des Dunes - Leffrinckoucke - France / Frankrijk

LA SOCIÉTÉ FLANDRIENNE TERREIN

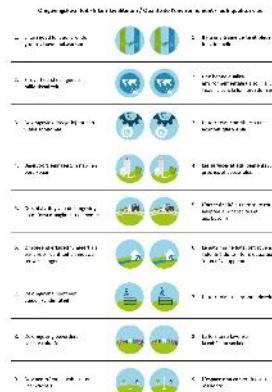
VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

VLM.be

Le masterplan doit mettre l'accent sur le renforcement et le développement de la qualité spécifique:

Het masterplan moet inzetten op het versterken of ontwikkelen van volgende specifieke kwaliteit:

Cela correspond à la qualité clé:
Dit past binnen de kernkwaliteit:

Le masterplan doit mettre l'accent sur le renforcement et le développement de la qualité spécifique:

Het masterplan moet inzetten op het versterken of ontwikkelen van volgende specifieke kwaliteit:

Sterke landschapsecologische verbindingen tussen de verschillende duingebieden

Cela correspond à la qualité clé:
Dit past binnen de kernkwaliteit:

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ

16/04/2020 | 35

Werkwijze / Méthode de travail (2)

► In groep (25 min)

- Aan elkaar presenteren van geformuleerde kwaliteiten
- Korte (!) uitleg waarom
- Positioneren op de tabel
  - ✗ Vooral relevant voor VL
  - ✗ Vooral relevant voor Fr
  - ✗ Relevant voor zowel VL & Fr

► en groupe (25 min)

- Présentation des qualités formulées
- Courte (!) explication pourquoi
- Positionnement sur le tableau
  - ✗ surtout important pour la FL
  - ✗ surtout important pour la FR
  - ✗ aussi bien important pour la FL que pour la FR

Vooral relevant voor Frankrijk Surtout allié pour la France	Relevant voor Vlaanderen & Frankrijk Allié pour la Flandre et la France	Vooral relevant voor Vlaanderen Surtout allié pour la Flandre

Werkwijze / Méthode de travail (3)

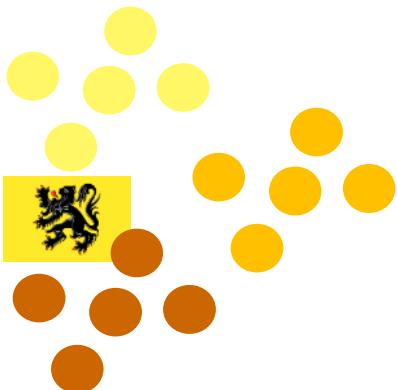
- ▶ 1 Franse & 1 Vlaamse groep samen (25 min)
  - Vlaamse groep presenteert hun tabel Franse groep en vice versa
  - Indien nodig mogen kwaliteiten van positie veranderen
  - Zijn er nog belangrijke specifieke kwaliteiten vergeten?

- ▶ 1 groupe français et un groupe flamand ensemble (25 min)
  - Le groupe flamand présente leur tableau au groupe français, et inversement
  - Si nécessaire, repositionnement des qualités
  - A-t-on oublié des qualités importantes ?

Vooral relevant voor Frankrijk Surtout allié pour la France	Relevant voor Vlaanderen & Frankrijk Allié pour la Flandre et la France	Vooral relevant voor Vlaanderen Surtout allié pour la Flandre
		

Werkwijze / méthode de travail

1. Groeperen *Regrouper*

2. Benoemen 2 kwaliteiten *Désigner 2 qualités*

Le maatwerk moet nadruk leggen op het performance en de ontwikkeling van de kwaliteit specifiche.

Wat maatwerk moet invloeden op het veranderen of ontwikkelen van volgende specifieke kwaliteit:

• Sterke handelslogistieke verbiediger tussen de verschillende dienstgebieden

• Ondersteuning in de markt en de markt voor de levering en de levering zelf

Le maatwerk moet nadruk leggen op het performance en de ontwikkeling van de kwaliteit specifiche.

Wat maatwerk moet invloeden op het veranderen of ontwikkelen van volgende specifieke kwaliteit:

• Sterke handelslogistieke verbiediger tussen de verschillende dienstgebieden

• Ondersteuning in de markt en de markt voor de levering en de levering zelf

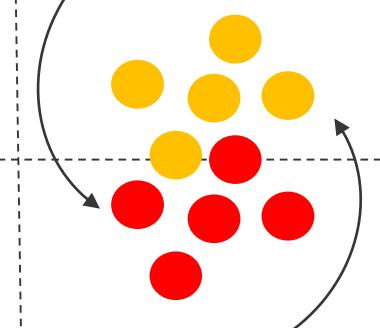
3. Overlopen kwaliteiten *Discussion des qualités*

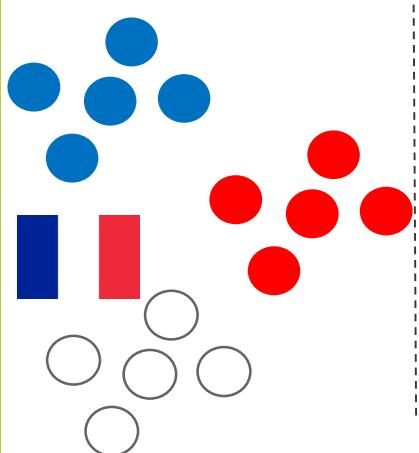
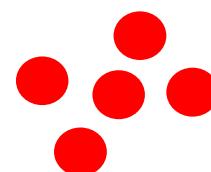
Voorzitter voor Fransje	Belangrijk voor Vlaanderen & Fransje	Minder belangrijk voor Vlaanderen
Natuurlijk voor Fransje	Allé pour la France et la France	Slechts iets voor Fransje

4. Presenteren *Présentation*

Voorzitter voor Fransje	Belangrijk voor Vlaanderen & Fransje	Minder belangrijk voor Vlaanderen
Natuurlijk voor Fransje	Allé pour la France et la France	Slechts iets voor Fransje

Voorzitter voor Fransje	Belangrijk voor Vlaanderen & Fransje	Minder belangrijk voor Vlaanderen
Natuurlijk voor Fransje	Allé pour la France et la France	Slechts iets voor Fransje

Voorzitter voor Fransje	Belangrijk voor Vlaanderen & Fransje	Minder belangrijk voor Vlaanderen
Natuurlijk voor Fransje	Allé pour la France et la France	Slechts iets voor Fransje

Meer information / Information

www.vlm.be

info@vlm.be

<https://twitter.com/vlmtweet>

<https://www.facebook.com/VlaamseLandmaatschappij>

<https://www.linkedin.com/company/vlaamse-landmaatschappij>

Ann.DeGrande
@vlm.be

Siska.VanDeSteene
@vlm.be

Bert.Barla
@vlm.be

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

 bagur

Interreg
France-Wallonie-Vlaanderen
UNION EUROPÉENNE
UNION EUROPÉENNE
Flandria Rhei
VEDETTE

Flanders
State of
the Art

LA SOCIETE
FLAMANDE
TERRIENE

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

www.vlm.be